

موضوع:
کیفیت حجاب در ادیان الهی

استاد مربوطه:
سرکار خانم جباری

تمهه و تنظیم:
نسیم احمدی
سطح 2

تابستان 1404

چکیده

هدف این پژوهش بررسی کیفیت حجاب در ادیان الهی می‌باشد. حجاب و پوشش در تمام ادیان و مذاهب، دارای جایگاه خاصی است، و یکی از دلایل اساسی آن این است که حجاب و عفاف، یک امر فطری است. نگرشی به سایر ادیان الهی انسان را به این مهم منتج می‌کند که عفاف و حجاب و حفظ آن همواره مورد تأکید خداوند متعال در تمام ادوار و در دوران همه پیامبران الهی بوده است. در آیین زرتشت، یهود، مسیحیت و اسلام، حجاب بر زنان امری لازم بوده است. کتاب‌های مقدس مذهبی، دستورات و احکام دینی، آداب و مراسم و سیره عملی پیروان این ادیان چهارگانه، در ادیان الهی به خصوص زرتشت، یهود و مسیحیت مسئله‌ی حجاب و رعایت آن مطرح بوده است. تفاوت اساسی حجاب اسلامی با حجاب

ادیان گذشته، در این است که اسلام وجوب پوشش زنان را متناسب با شئونات انسان، با تعدیل و نظم مناسب و به دور از افراط و تفریط، سهل انگاری مضر یا سخت گیری بی مورد به جامعه بشری ارزانی داشته است. حجاب اسلامی همچون حجاب مورد توصیه پاپ ها، به معنای حبس زن در خانه یا پرده نشینی و دوری از شرکت در مسائل اجتماعی نیست؛ بلکه بدین معناست که زن در معاشرت خود با مردان بیگانه، موی سر و اندام خویش را بپوشاند و به جلوه گری و خود نمایی نپردازد تا در جامعه، غریزه آتشین جنسی تحریک نگردد؛ بلکه در محیط خانواده، این غریزه به صورت صحیح ارضا گردد.

کلید واژه: حجاب، اسلام، ادیان، کیفیت.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
1..... مقدمه	1
3..... بیان مساله	3
6..... اهمیت و ضرورت	6
9..... هدف اصلی تحقیق	9
9..... اهداف فرعی	9
9..... سوالات پژوهشی	9
9..... سوال اصلی	9
9..... سوالات فرعی	9
9..... روش تحقیق	9
10..... پیشینه تحقیق	10
15..... حجاب در قرآن	15
18..... جلباب در قرآن	18
23..... پوشش زن در ادیان بزرگ الهی	23
23..... حجاب در شریعت حضرت ابراهیم (علیه السلام)	23
24..... حجاب از دیدگاه یهود	24
27..... حجاب در شریعت عیسی (علیه السلام)	27
29..... مستندات فقهی ، پوشش در آیین مسیحیت	29
30..... حجاب در مسیحیت	30
31..... حجاب در آیات قرآن، تفاسیر و روایات	31
31..... شأن نزول	31
34..... بحث و نتیجه گیری	34
38..... منابع	38

پوشش از ابتدای خلقت همواره از نیازهای اولیه به شمار می رفته و با گذشت زمان و رشد انسان و خروج از حالت بدویتی، طرح لباس، جنس و حالت آن نیز تغییر پیدا کرده و در کنار سایر جنبه های زندگی بشر به پیش رفت خود ادامه داده است تا حدی که نه تنها پوشش بدن، متناسب با شرایط اقلیمی تغییر کرده، بلکه همسو با پیشرفت تمدن، فرهنگ و متناسب با آداب و رسوم و اعتقادات مردم دگرگونی های بی شماری را در طول تاریخ داشته است. عوامل اقتصادی، اجتماعی و ارتباطات نیز در تکامل و تنوع پوشش انسان نقش بسزایی داشته است. با اینکه مساله حجاب از مسایل مهم دین اسلام است ودرآیات وروایات نیز به کرات درباره آن سخن گفته شده است و قرآن کریم نیز واجب بودن آن را بر بانوان و زنان مورد تاکید قرار داده است، متأسفانه می بینیم که در جامعه، برخی از بانوان در امر حجاب کوتاهی کرده وآنطور که باید و شاید نسبت به پوشش خود و حجاب اسلامی حساسیت نشان نمی دهند. تحقیقات انجام یافته عوامل مختلفی را در بدحجابی بانوان مورد تایید قرار داده اند. میزان التزام والدین به اعتقادات و رفتارهای مذهبی، گرمی در روابط با والدین و میزان التزام دوستان به اعتقادات و رفتارهای مذهبی، خویشتن داری و در نهایت وضعیت اقتصادی از جمله عوامل موثر بر عدم رعایت شؤون اسلامی و حجاب است. (نیک منش، 1390: ص 1) « در واقع پوشش و حجاب یکی از احکام ضروری اسلام به شمار می رود و خداوند متعال برای ارج نهادن به مقام والای زن، پوشش و حجاب را بر او واجب کرد تا در سایه عفاف و تقوی به مقام قرب الهی نایل شود.» (قرائتی، 1383: ص 37 و ص 213)

واژه حجاب: هم به معنی پوشیدن است وهم به معنی پرده و حاجب. بیشتر استعمالش به معنی پرده است. این کلمه از آن جهت مفهوم پوشش می دهد که پرده وسیله پوشش است، و شاید بتوان گفت که به حسب اصل لغت هر پوششی حجاب نیست، آن پوششی حجاب نامیده می شود که از طریق پشت پرده واقع شدن صورت گیرد. (مطهری، بی تا: ص 63)

در پاسخ به سوال اصلی پژوهش

حدود حجاب در اسلام و کیفیت حجاب اسلامی در هر کدام از ادیان الهی چگونه است؟

مفهوم حدود حجاب در اسلام نشان دهنده حد و مرزهایی است که زنان باید برای حفظ عفاف و پاکدامنی خود باید خود را به آن مقید کنند. حدود حجاب در قرآن و روایات اسلامی تبیین شده و بر اساس آن، زنان می‌بایست آن را به جهت جنبه های فردی و اجتماعی رعایت نمایند. تعیین حد و حدود برای پوشش در اسلام به منظور حفظ حیثیت و سلامت روحی زنان تعیین شده است تا از تجاوز و نگاه‌های مردان بیمار دل در اجتماع محافظت شوند. حدود پوشش بدن زنان مسلمان این است که تمام بدن خود به جز صورت (بدون آرایش) و دست‌ها (بدون زینت) را در مقابل نامحرم بپوشانند. در پاسخ به سوالات فرعی پژوهش

حجاب در اسلام چه جایگاهی دارد؟

در اسلام اصول و مفاهیم مرتبط با حجاب در قرآن کریم و روایات اسلامی آمده و بر اهمیت آن تأکید شده است. اصلی‌ترین مبانی حجاب در اسلام، از دوران پیامبر اسلام (ص) آغاز و پس از آن از سوی اهل بیت (ع) ابلاغ شده، سپس جزئیات آن توسط فقهای دین به عنوان احکام شرعی در رساله‌های عملیه آمده است. از آنجایی که حجاب قبل از ظهور اسلام نیز رعایت می‌شده، با نزول آیه ۵۹ سوره احزاب بر رعایت بیشتر حدود آن به زنان دستور داده شد و پیامبر اکرم (ص) مأمور ابلاغ آن گردید.

حجاب در دین یهود چه جایگاهی دارد؟

رعایت حجاب در بین زنان قوم یهود، مطلبی نیست که کسی بتواند آن را انکار یا رد کند. به گفته تاریخ نویسان، نه تنها حجاب در بین آنها مرسوم بوده، بلکه افراط و سخت گیری‌های زیادی در این زمینه بوده است. در تورات به طور صریح، از برقع و چادر و روبنده‌ای زنان برای پوشاندن سر و صورت و اندام نام برده که نشان نوع پوشش زنان است.

حجاب در دین مسیح چه جایگاهی دارد؟

حجاب برای زنان در بین مسیحیان، امری واجب بوده است. «جرجی زیدان»، دانشمند مسیحی در این باره می‌گوید: «اگر مقصود از حجاب، پوشانیدن تن و بدن است، این وضع، قبل از اسلام و حتی پیش از ظهور دین مسیح، معمول بوده است و آثار آن هنوز در خود اروپا باقی مانده است.»

بنابراین نتیجه کلی که از این مباحث (بررسی حجاب در ادیان سامی «اسلام، یهود و مسیحیت») می‌گیریم این است که: حجابی که خداوند برای ما مسلمانان الزام کرده، در تمام ادیان خداوند تعالی منظور شده است. حجاب است که آیات آن در قرآن سور مبارک (نور، احزاب، و...) آمده است. ولی بر اثر مخالفت‌هایی که در هر امت زمان بوجود می‌آمده، مورد تحریف واقع شده است. پس بنابراین نتیجه می‌گیریم آیات حجاب که در سوره‌های نور و احزاب وجود دارد، با آیاتی که در تورات و انجیل بوده شاید تفاوت چندانی نداشته باشد و کاملاً مفهومی یکی باشد. و در همه‌ی آنها خداوند برای زن ارزش خاصی قائل بوده است. سپاس خدایی را که می‌خواهد زن را از گزند روزگار در امان نگه دارد. هم چنان که صدف را برای درّ حفاظ قرار داده بر زن نیز حجاب را حفاظ قرار داده است.

حجاب علاوه بر اسلام در ادیان دیگر هم مطرح بوده و به آن اهمیت می‌دادند. از این رو، حجاب یک پدیده ارزشمندی است که ضرورت آن حتی در بین اقوام و جوامع مختلف قبل از اسلام احساس گردیده بود و اگر احیاناً اشکالی هم در عایت حجاب باشد، نه فقط متوجه اسلام، بلکه شامل همه کسانی است که حجاب را یک امر انسانی تلقی می‌کنند و اینکه هدف بی‌توجهی برخی به حجاب و نادیده گرفتن آن به منظور دست‌یابی به منافع بزرگ مالی بوده است. زیرا زنان عریان را کم‌هزینه‌ترین و سهل‌ترین وسیله تبلیغاتی برای وصول به آن هدف می‌دانستند و بدون شک برای این منظور از هیچ کوششی دریغ نورزیدند. رعایت حجاب، همانند شخصیت‌طلبی و عفت‌خواهی، بازگشت به فطرت اصیل انسانی است؛ از این رو، رعایت حجاب ارزش‌گذاردن به زن و نوعی تکریم به اوست، نه دلیل بر نقص وجود او. زن با رعایت حجاب، از آلودگی مصون می‌ماند، زیرا زمینه هرگونه سوء استفاده از او متفی می‌گردد.

منابع

— قرآن کریم.

— ابوالقاسم اشتهااردی - حجاب در اسلام - صفحه 5

— حسن زاده محمدجواد | صدور گواهی نویسنده، (1401)، عفاف و حجاب از نگاه ادیان الهی، همایش:

کنفرانس ملی مدیریت، روان شناسی و علوم رفتاری، دوره برگزاری: 3

— علی محمدی - مجله حدیث زندگی - شماره 6 به نقل از کتاب حجاب در ادیان الهی

— مستجاب الدعواتی، علی، مازوجی، حسین، (1395)، چیستی و چگونگی حجاب های سلوکی نورانی

در عرفان اسلامی، همایش: همایش بین المللی شرق شناسی، فردوسی و فرهنگ و ادب پارسی، دوره

برگزاری: 1.

— نصریه، مهرناز، 1384. فرزندان استر. مجموعه مقالات به کوشش هومن سرشار، نشر کارنگ.

— ویل دورانت - تاریخ تمدن

— افتخاری، رضا، 1377. بررسی فلسفه و قلمرو حجاب در ادیان الهی و آثار تربیتی آن. پایان نامه کارشناسی فقه و حقوق اسلامی. دانشکده ادبیات، دانشگاه شاهد.

— انجیل، رساله پولسو تیموناوس، باب 2، فقره 9-15.

— حکیم الهی، 1342. زن و آزادی و ضرب المثل های ملل راجع به زنان. تهران، چاپخانه فردوسی، چ 2.

— حکیم، سید محسن، 1969. مستمسک العروه الوثقی. بیروت، داراحیاء التراث العربی.

— دلپذیر، زهرا، 1382. حجاب در تاریخ ایران باستان. نشر قدس.

— دورانت، ویل، 1385. تاریخ تمدن، ترجمه امیر حسین آریانپور و دیگران. تهران. انتشارات علمی و فرهنگی.

— سجستانی، سلیمان بن اشعث، 1998. سنن ابن داود. بیروت، موسسه ریان.

شهرزادی، رستم، 1376. آموزش های زرتشت پیامبر. انتشارات انجمن زرتشتیان.

- عسگری یزدی، علی، موسوی، سیدعلی محمد، (1399)، بررسی تحلیلی حجاب در جمهوری

اسلامی ایران، نشریه: پژوهش های معاصر انقلاب اسلامی، دوره: 3، شماره: 7 صفحات: 17-36.

-ماضی، محمد، 1381. سیاست و دیانت در اسرائیل. ترجمه سید غلامرضا تهامی، انتشارات سنا.

-مرتضی مطهری- مسئله حجاب- صفحه 21-25

-مکارم شیرازی، ناصر، 1371. تفسیر نمونه. قم. دارالکتاب الاسلامیه.

-میشل، توماس، 1377. کلام مسیحی. ترجمه حسین توفیقی، انتشارات مرکز مطالعات ادیان و مذاهب قم.

-یسرائیل یعقوب و لوگاسی، هاراو، 1980. بت یعقوب. چاپ اورشلیم.

- نیک نفس، حجت، عظیمی ثانی، علیرضا، (1394)، فلسفه پوشش در ادیان یهود، مسیحیت، زرتشتی،

قرآن و اسلام، همایش: کنفرانس ملی روانشناسی و علوم تربیتی، دوره برگزاری: 2.

- Al-Zamakhshari,M, (1973) **Al-Kashshaaf**, Vol. 3, Qom: Published By Dar Al-Kotob Al-Islamiyah.

- Durant, w, (1988)**The Story of Civilization**, Translated by: Ahmad Aram and others, Tehran: Published By Islamic Revolution Education

- Ibn Arabi, Mohammed, (no date). **Rahma of Rahman in the interpretation and signs of the Quran**, Vol. 3, Damascus: Published By Matbaeh Nazr.

- **Quran**. Translated by: Fooladvand; Ansarian ; Makarim Shirazi; Allameh Tabatabaei

- Shaikh al-Hur al-Aamili,M,(1414 AH)**Wasā'il al-Shī'a**, 2th Ed, Qom: Published By Aal-al-Bait Leahya al-Tarath.

- Shaykh Tabarsi, A, (2001), **Majma' al-Bayan**, Vol7 , Tehran: Publications of the Ministry of Culture and Islamic Guidance

- Zahili , w , **Al-Tafsir Al-Monir**, 1th Ed, Damascus: Published By DarolFekr

<http://salehin.ir>

www.rasekhoon.net

www.tebyan.net

www.iranjewish.com